

Bemærkninger til forslaget

I 1963 indførte man en midlertidig foranstaltning, hvorefter visse grønlandske strafafsonere af hensyn til sikkerheden og til behandlingen blev deporteret til danske fængsler. Ordningen eksisterer stadig i dag.

Der sidder i dag 18 grønlandske fanger på grønlanderafdelingen i Anstalten ved Herstedvester, som er idømt tidsubestemt straf, samt 5 grønlandere i andre lukkede institutioner (forvaring) på ubestemt tid. Flere af dem har siddet i over 10 og 15 år. Grunden til, at de sidder i Danmark, er, at der i Grønland ikke er tilstrækkelige faciliteter og behandlingstilbud i form af et lukket fængsel med en psykiatrisk ledet afdeling, der kan tage vare på dem og under afsoningen give dem den behandling, der ifølge justitsministeriets *circulære om behandlingen af personer, der er anbragt i Anstalten ved Herstedvester i henhold til den grønlandske kriminallov*, er nødvendig for at gøre dem »egnede til ophold i anstalt i Grønland«.

Venstresocialisterne fremsatte den 5. februar 1985 beslutningsforslag nr. B 77 (folketingsåret 1984-95, jf. Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 6938, tillæg A. sp. 3121 og tillæg B. sp. 2929) om strafafsoning for overtrædelse af den grønlandske kriminallov, hvorefter regeringen opfordres til at indlede forhandlinger med det grønlandske hjemmestyre med henblik på hjemmestyrets overtagelse af ansvaret for afsoningen af straffe idømt efter den grønlandske kriminallov. I bemærkningerne til beslutningsforslaget opridses de problemer, der er forbundet med at deportere grønlandske strafafsonere til danske fængsler. Det hedder herom i bemærkningerne:

»Kriteriet for anbringelse i Danmark er, om der er tale om psykiske afvigere med behov for behandling. I Grønland er mulighederne for at anbringe psykiske afvigere meget begrænsede. Derfor anvendes især Anstalten ved Herstedvester og Sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland.

Det er imidlertid begrænset, hvilken behandling der kan finde sted under så fremmedartede betingelser. Alene muligheden for at yde psykiatrisk bistand via tolk forekommer illusorisk. Men dertil kommer, at tolkebistanden i det hele taget er utilstrækkelig, at der

generelt er sprogvanskeligheder, at der er vanskeligheder med adgang til uddannelse (hvoraf en stor del bruges til danskundervisning), at det – i hvert fald indtil for nylig – har været vanskeligt at skaffe udgangsadresser i Danmark, at der har været bevillingsmæssige og praktiske problemer med udgang til Grønland og tilsvarende problemer med at modtage besøg fra Grønland, at regelsamlinger og forsorgsforskrifter ikke findes på grønlandsk, og at grønlandere ikke får grønlandsk mad hver dag. I Anstalten ved Herstedvester serveres eksempelvis kun grønlandsk mad én gang om ugen.

Grundlaget for en eventuel anbringelse i Anstalten ved Herstedvester består bl.a. i en udtalelse fra en dansk psykiater om den indsattes farlighed. Men den danske psykiater har i sagens natur kun yderst begrænsede forudsætninger for at leve sig ind i grønlanderenes tankegang og moral, og da undersøgelsen tillige sker ved hjælp af tolk, må psykiaterens bedømmelse omfattes med ganske stor skepsis. Grønlanderenes afhængighed af psykiaterens bedømmelse må tværtimod forventes at give sig udtryk i en ganske atypisk adfærd i forbindelse med undersøgelsen.

End ikke grønlandere med relativt godt kendskab til dansk kan forventes at udtrykke sig præcist og nuanceret, hverken i forhold til psykiateren eller i forhold til fængselspersonalet, og derfor vil reaktionen ofte bestå i indelukkethed, irritation og nervøsitet. Der er stor risiko for, at netop grønlandere vil forbruge store medicinmængder og – om muligt – andre stoffer.«

Denne beskrivelse af baggrunden for grønlandske afsoneres anbringelse i Anstalten ved Herstedvester og deres forhold dér er trods sin næsten 20 år gamle ordlyd stadig uhyggelig rammende. Dette kunne Den Nordatlantiske Gruppe ved selvsyn konstatere under sine besøg i anstalten i henholdsvis maj og oktober måned i år samt ved samtaler med socialpædagoger og bistandsværger tilknyttet stedet.

En forudsætning for, at disse anbragte, der sidder på ubestemt tid, kan gøre sig håb om igen at komme ud i friheden, er, at de får en behandling, som gør dem eg-